

EUROPSKA KONVENCIJA o ljudskim pravima

EUROPSKA KONVENCIJA O LJUDSKIM PRAVIMA

KONVENCIJA ZA ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA I TEMELJNIH SLOBODA

**Odjeljak I.
PRAVA I SLOBODE**

**Odjeljak II.
EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA**

**Odjeljak III.
RAZNE ODREDBE**

**PROTOKOL
(Prvi protokol)**

PROTOKOL BROJ 4

PROTOKOL BROJ 6

PROTOKOL BROJ 7

PROTOKOL BROJ 12

PROTOKOL BROJ 13

PROTOKOL BROJ 15

PROTOKOL BROJ 16

EUROPSKA KONVENCIJA O LJUDSKIM PRAVIMA

izmijenjena protokolima br. 11 i 14

dopunjena protokolima br. 1, 4, 6, 7, 12 i 13

Konvencija je izložena u tekstu koji je izmijenjen odredbama **Protokola broj 14** (CETS broj 194) od dana njegovog stupanja na snagu 1. lipnja 2010. godine. Tekst Konvencije ranije je izmijenjen sukladno odredbama **Protokola broj 3** (ETS broj 45) koji je stupio na snagu 21. rujna 1970. godine, **Protokola broj 5** (ETS broj 55) koji je stupio na snagu 20. prosinca 1971. godine i **Protokola broj 8** (ETS broj 118) koji je stupio na snagu 1. siječnja 1990. godine, te sadrži i tekst **Protokola broj 2** (ETS broj 44) koji je, sukladno njegovom članku 5. stavak 3, postao sastavnim dijelom Konvencije od njezinog stupanja na snagu 21. rujna 1970. godine. Sve odredbe koje su bile izmijenjene ili dodate ovim protokolima zamijenjene su **Protokolom broj 11** (ETS broj 155) danom njegovog stupanja na snagu 1. studenog 1998. godine. Od toga datuma ukinut je **Protokol broj 9** (ETS broj 140) koji je stupio na snagu 1. listopada 1994. godine, a **Protokol broj 10** (ETS broj 146) izgubio je svoju svrhu.

Trenutačni status potpisa i ratifikacija Konvencije i njezinih protokola, kao i potpuna lista deklaracija i rezervi su dostupni na www.conventions.coe.int.

Vjerodostojne su jedino francuska i engleska verzija Konvencije. Ovaj prijevod nije zvanični prijevod Konvencije.¹

Europski sud za ljudska prava

¹ Tekst Konvencije na engleskom jeziku preuzet je studenog 2015. godine sa internetske stranice Europskog suda za ljudska prava. Tekst preveo Jezički odjel Ustavnog suda BiH

KONVENCIJA ZA ZAŠTITU LJUDSKIH PRAVA I TEMELJNIH SLOBODA

Rim, 4. studeni 1950. godine

VLADE POTPISNICE OVE KONVENCIJE, kao članice Vijeća Europe,

Imajući u vidu Univerzalnu deklaraciju o ljudskim pravima koju je Generalna skupština Ujedinjenih naroda proglasila 10. prosinca 1948;

Imajući u vidu da ova deklaracija ima cilj osigurati opće i učinkovito priznanje i poštovanje prava proklamiranih u njoj;

Imajući u vidu da je cilj Vijeća Europe postizanje većeg jedinstva između njegovih članica, te da je očuvanje i daljnje ostvarivanje temeljnih ljudskih prava i sloboda jedan od načina za postizanje tog cilja;

Potvrđujući iznova svoju duboku vjeru u one temeljne slobode koje su osnova pravde i mira u svijetu, te koje se najbolje održavaju stvarnom političkom demokracijom, s jedne strane, i zajedničkim razumijevanjem i poštovanjem ljudskih prava o kojima one ovise, s druge strane;

Odlučne, kao vlade europskih zemalja koje su sličnih pogleda i imaju zajedničko naslijeđe političkih tradicija, ideala, slobode i vladavine prava, poduzeti prve korake za kolektivno izvršavanje određenih prava navedenih u Univerzalnoj deklaraciji,

Sporazumjele su se o sljedećem:

Članak 1.

Obveza poštovanja ljudskih prava

Visoke strane ugovornice osiguravaju svakome u svojoj nadležnosti prava i slobode određene u Odjeljku I. ove konvencije.

Odjeljak I.

PRAVA I SLOBODE

Članak 2.

Pravo na život

1. Pravo na život svake osobe zaštićeno je zakonom. Nitko ne smije biti namjerno lišen života, osim prilikom izvršenja presude suda kojom je osuđen za kazneno djelo za koje je zakonom predviđena ova kazna.
2. Lišavanje života se ne smatra protivnim ovom članku ako proistekne iz uporabe sile koja je apsolutno nužna:

- a) u obrani bilo koje osobe od nezakonitog nasilja;
- b) da bi se izvršilo zakonito uhićenje ili spriječilo bjekstvo zakonito pritvorene osobe;
- c) prilikom poduzimanja zakonitih radnji u svrhu suzbijanja nereda ili pobune.

Članak 3. Zabrana mučenja

Nitko ne smije biti podvrgnut mučenju ili nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju.

Članak 4. Zabrana ropstva i prinudnog rada

1. Nitko se ne smije držati u ropstvu ili ropском položaju.
2. Ni od koga se ne smije zahtijevati da obavlja prinudni ili obvezatni rad.
3. U svrhu ovog članka izraz „prinudni ili obvezatni rad” ne obuhvaća:
 - a) bilo koji rad koji se zahtijeva za vrijeme uobičajenog trajanja pritvora određenog sukladno odredbama članka 5. ove konvencije ili tijekom uvjetnog otpusta iz takvog pritvora;
 - b) bilo koju službu vojne prirode, ili u zemljama u kojima se priznaje prigovor savjesti, službu koja se zahtijeva umjesto obvezne vojne službe;
 - c) bilo koju službu koja se zahtijeva u slučaju krize ili nesreće koja prijeti opstanku ili dobrobiti zajednice;
 - d) bilo koji rad ili službu koji čine dio uobičajenih građanskih obveza.

Članak 5. Pravo na slobodu i sigurnost

1. Svatko ima pravo na slobodu i sigurnost ličnosti. Nitko ne može biti lišen slobode osim u sljedećim slučajevima i sukladno postupku propisanom zakonom:
 - a) u slučaju zakonitog pritvora na temelju presude nadležnog suda;
 - b) u slučaju zakonitog uhićenja, ili pritvaranja zbog nepoštovanja zakonitog sudskog naloga, ili radi osiguranja ispunjenja bilo koje obveze propisane zakonom;
 - c) u slučaju zakonitog uhićenja ili pritvaranja osobe u svrhu njezinog dovođenja pred nadležnu zakonitu vlast zbog razumne sumnje da je počinila kazneno djelo, ili kada se to razumno smatra potrebnim kako bi se spriječilo počinjenje kaznenog djela ili bjekstvo nakon počinjenja kaznenog djela;
 - d) u slučaju pritvaranja maloljetne osobe na temelju zakonitog naloga u svrhu odgojnog nadzora ili zakonitog pritvaranja u svrhu njezinog dovođenja pred nadležnu zakonitu vlast;
 - e) u slučaju zakonitog pritvaranja osobe da bi se spriječilo širenje zaraznih bolesti, kao i zakonitog pritvaranja duševno poremećenih osoba, alkoholičara ili ovisnika o drogama ili skitnica;

- f) u slučaju zakonitog uhićenja ili pritvaranja osobe da bi se spriječio njezin neovlašteni ulazak u zemlju, ili osobe protiv koje se poduzima radnja u svrhu deportacije ili ekstradicije.
2. Svatko tko je uhićen obavještava se bez odgađanja i na jeziku koji razumije o razlozima svog uhićenja i o svakoj optužbi protiv njega.
 3. Svatko tko je uhićen ili pritvoren sukladno odredbama iz stavka 1. točka c) ovog članka izvodi se bez odgađanja pred suca ili drugu službenu osobu zakonom ovlaštenu da vrši sudsku vlast, te ima pravo da mu se sudi u razumnom roku ili da bude pušten na slobodu do suđenja. Puštanje na slobodu može biti uvjetovano jamstvima da će se osoba pojaviti na suđenju.
 4. Svatko tko je lišen slobode uhićenjem ili pritvaranjem ima pravo pokrenuti postupak u kojem će sud brzo odlučiti o zakonitosti njegova pritvaranja i naložiti puštanje na slobodu ako je pritvaranje bilo nezakonito.
 5. Svatko tko je bio žrtva uhićenja ili pritvaranja protivno odredbama ovog članka ima izvršno pravo na odštetu.

Članak 6.

Pravo na pravično suđenje

1. Prilikom utvrđivanja njegovih građanskih prava i obveza ili kaznene optužbe protiv njega, svatko ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred neovisnim i nepristranim sudom ustanovljenim zakonom. Presuda se izriče javno, ali se tisak i javnost mogu isključiti iz cijelog ili dijela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne sigurnosti u demokratskom društvu, kada to zahtijevaju interesi maloljetnika ili zaštita privatnog života stranaka, ili u mjeri koja je, po mišljenju suda, strogo potrebna u posebnim okolnostima kada bi javnost mogla naškoditi interesima pravde.
2. Svatko tko je optužen za kazneno djelo smatra se nevinim sve dok se ne dokaže njegova krivnja sukladno zakonu.
3. Svatko tko je optužen za kazneno djelo ima sljedeća minimalna prava:
 - a) da bez odgađanja, posebno i na jeziku koji razumije bude obaviješten o prirodi i razlozima optužbe protiv njega;
 - b) da ima dovoljno vremena i mogućnosti za pripremu svoje obrane
 - c) da se brani osobno ili posredstvom branitelja po vlastitom izboru ili da, ako nema dovoljno sredstava da plati pravnu pomoć, besplatno dobije branitelja kada to zahtijevaju interesi pravde;
 - d) da ispituje svjedoke protiv sebe ili da se oni ispituju, te da se osigura nazočnost i ispitivanje svjedoka u njegovu korist pod istim uvjetima koji važe za svjedoke koji svjedoče protiv njega;
 - e) da dobije besplatnu pomoć tumača ako ne razumije ili ne govori jezik koji se upotrebljava na sudu.

Članak 7.

Kažnjavanje samo na temelju zakona

1. Nitko se ne smije smatrati krivim za kazneno djelo izvršeno činjenjem ili nečinjenjem koje, u vrijeme kada je počinjeno, nije predstavljalo kazneno djelo po unutarnjem ili međunarodnom pravu. Isto tako, ne smije se izreći stroža kazna od one koja je bila primjenjiva u vrijeme kada je kazneno djelo počinjeno.
2. Ovaj članak ne utječe na ishod suđenja i kažnjavanje bilo koje osobe za činjenje ili nečinjenje koje se u vrijeme počinjenja smatralo kaznenim djelom prema općim pravnim načelima koja priznaju civilizirani narodi.

Članak 8.

Pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života

1. Svatko ima pravo na poštovanje svoga privatnog i obiteljskog života, doma i prepiske.
2. Javne vlasti se ne smiju miješati u ostvarivanje ovog prava osim ako to nije sukladno zakonu i neophodno u demokratskom društvu u interesima nacionalne sigurnosti, javne sigurnosti ili gospodarske dobrobiti zemlje, radi sprječavanja nereda ili kriminala, radi zaštite zdravlja ili morala, ili radi zaštite prava i sloboda drugih.

Članak 9.

Sloboda mišljenja, savjesti i vjeroispovijedi

1. Svatko ima pravo na slobodu mišljenja, savjesti i vjeroispovijedi; ovo pravo uključuje slobodu promjene vjere ili uvjerenja i slobodu svakog da, bilo sâm ili zajedno s drugima, javno ili privatno, ispoljava vjeru ili uvjerenje molitvom, podučavanjem, redovnim obavljanjem i obredom.
2. Sloboda ispoljavanja vjere ili uvjerenja podvrgava se samo onim ograničenjima koja su propisana zakonom i koja su neophodna u demokratskom društvu u interesu javne sigurnosti radi, zaštite javnog reda, zdravlja ili morala, ili radi zaštite prava i sloboda drugih.

Članak 10.

Sloboda izražavanja

1. Svatko ima pravo na slobodu izražavanja. Ovo pravo obuhvaća slobodu vlastitog mišljenja, primanja i priopćavanja informacija i ideja bez miješanja javne vlasti i bez obzira na granice. Ovaj članak ne sprječava države da zahtijevaju dozvole za rad radio, televizijskih i kinematografskih poduzeća.
2. Pošto ostvarivanje ovih sloboda povlači za sobom dužnosti i odgovornosti, ono se može podvrgnuti formalnostima, uvjetima, ograničenjima ili kaznama propisanim zakonom i neophodnim u demokratskom društvu u interesu nacionalne sigurnosti, teritorijalnog integriteta ili javne sigurnosti, radi sprječavanja nereda ili kriminala, zaštite zdravlja ili morala, zaštite ugleda ili prava drugih, sprječavanja otkrivanja informacija dobivenih u povjerenju, ili radi očuvanja autoriteta i nepristranosti sudstva.

Članak 11.

Sloboda okupljanja i udruživanja

1. Svatko ima pravo na slobodu mirnog okupljanja i slobodu udruživanja s drugima, uključujući i pravo da osniva sindikat i da mu pristupa radi zaštite svojih interesa.
2. Za ostvarivanje ovih prava ne smiju se postavljati nikakva ograničenja, osim onih koja su propisana zakonom i koja su neophodna u demokratskom društvu u interesu nacionalne sigurnosti ili javne sigurnosti, radi sprječavanja nereda ili kriminala, zaštite zdravlja ili morala, ili radi zaštite prava i sloboda drugih. Ovim se člankom ne sprječava zakonito ograničavanje ostvarivanja ovih prava pripadnicima oružanih snaga, policije ili državne uprave.

Članak 12.

Pravo na sklapanje braka

Muškarci i žene u dobi za sklapanje braka imaju pravo stupati u brak i zasnovati obitelj sukladno domaćim zakonima koji uređuju ostvarivanje ovog prava.

Članak 13.

Pravo na učinkovit pravni lijek

Svatko kome su povrijeđena prava i slobode koji su predviđeni u ovoj konvenciji ima pravo na učinkovit pravni lijek pred domaćim vlastima, bez obzira na to jesu li povredu učinile osobe koje su djelovale u službenom svojstvu.

Članak 14.

Zabrana diskriminacije

Uživanje prava i sloboda predviđenih u ovoj konvenciji osigurava se bez diskriminacije po bilo kojoj osnovi, kao što su spol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijed, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, povezanost s nacionalnom manjinom, imovina, rođenje ili drugi status.

Članak 15.

Odstupanje u vrijeme izvanrednog stanja

1. U vrijeme rata ili drugog izvanrednog stanja koje prijete opstanku nacije svaka visoka strana ugovornica može poduzeti mjere kojima odstupa od svojih obveza prema ovoj konvenciji, i to u mjeri koju strogo iziskuje neodložnost takve situacije, pod uvjetom da te mjere ne budu u neskladu s njezinim drugim obvezama prema međunarodnom pravu.
2. Prethodna odredba ne dopušta odstupanja od članka 2, osim kada se radi o slučajevima smrti prouzročenim zakonitim ratnim postupcima, niti od članka 3, 4. stavak 1. i članka 7.
3. Svaka visoka strana ugovornica koja koristi svoje pravo da odstupi od obveza obavještava u potpunosti generalnog tajnika Vijeća Europe o mjerama koje poduzima i o razlozima zbog kojih to čini. Ona, također, obavještava generalnog tajnika Vijeća Europe kada takve mjere prestanu djelovati i kada se odredbe Konvencije ponovno počnu izvršavati u potpunosti.

Članak 16.

Ograničenja političke aktivnosti stranaca

Nijedna odredba članaka 10, 11. i 14. ne smije se promatrati tako da sprječava visoke strane ugovornice da ograničavaju političku djelatnost stranaca.

Članak 17.

Zabrana zlouporabe prava

Ništa u ovoj konvenciji ne može se tumačiti tako da podrazumijeva pravo bilo koje države, skupine ili osoba da se upuste u bilo koju djelatnost ili izvrše neki čin usmjeren na poništavanje bilo kojeg od navedenih prava i sloboda, ili na njihovo ograničavanje u mjeri većoj od one koja je predviđena Konvencijom.

Članak 18.

Granice korištenja ograničenja prava

Ograničenja navedenih prava i sloboda koja su dozvoljena ovom konvencijom ne smiju se primjenjivati u bilo koje druge svrhe osim onih zbog kojih su propisana.

Odjeljak II.

EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

Članak 19.

Osnivanje Suda

Da bi se osiguralo poštovanje obveza iz Konvencije i njezinih protokola koje su prihvatile visoke strane ugovornice, osniva se Europski sud za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Sud). Sud radi kao stalno tijelo.

Članak 20.

Broj sudaca

Sud se sastoji od onolikog broja sudaca koliko je visokih strana ugovornica.

Članak 21.

Uvjeti za službu

1. Suci moraju imati visoki moralni ugled i moraju ili posjedovati kvalifikacije potrebne za imenovanje na visoku sudsku službu, ili biti priznati pravni stručnjaci.
2. Suci služe u Sudu u osobnom svojstvu.
3. Tijekom svoga mandata suci se ne smiju baviti poslovima koji su nespojivi s njihovom neovisnošću, nepristranošću ili zahtjevima punog radnog vremena njihove službe; sva pitanja koja proizlaze iz primjene ovog stavka rješava Sud.

Članak 22.

Izbor sudaca

Za svaku stranu ugovornicu suca bira Parlamentarna skupština većinom glasova s liste od tri kandidata koje predloži određena visoka strana ugovornica.

Članak 23.

Mandat i razrješenje

1. Suci se biraju na razdoblje od devet godina. Oni se ne mogu ponovno izabrati.
3. Suci ostaju na dužnosti dok ne budu zamijenjeni. Međutim, oni nastavljaju raditi na predmetima koje su već uzeli u razmatranje.
4. Sudac se ne može razriješiti funkcije osim ako drugi suci ne odluče dvotrećinskom većinom da on više ne ispunjava potrebne uvjete.

Članak 24.

Tajništvo i izvjestitelji

1. Sud ima Tajništvo čije se funkcije i organizacija utvrđuju Pravilnikom Suda.
2. Kada sudi sudac pojedinac, Sudu pomažu izvjestitelji koji djeluju prema ovlaštenju predsjednika Suda. Oni čine dio Tajništva Suda.

Članak 25.

Plenarna sjednica Suda

Na plenarnoj sjednici Sud:

- a) bira predsjednika i jednog ili dva dopredsjednika Suda na razdoblje od tri godine; oni mogu biti ponovno izabrani;
- b) formira vijeća na određeno vremensko razdoblje;
- c) bira predsjednike vijeća Suda; oni mogu biti ponovno izabrani;
- d) usvaja pravilnik Suda;
- e) bira tajnika Suda i jednog ili više njegovih zamjenika;
- f) podnosi bilo koji zahtjev sukladno članku 26. stavak 2.

Članak 26.

Sudac pojedinac, odbori, vijeća i Veliko vijeće

1. U razmatranju predmeta koji su mu podneseni Sud sudi kao sudac pojedinac, u odborima od tri suca, u vijećima od sedam sudaca i Velikom vijeću od sedamnaest sudaca. Vijeća Suda osnivaju odbore na određeno vremensko razdoblje.
2. Na zahtjev plenarne sjednice Suda, Komitet ministara može smanjiti, jednoglasnom odlukom i na određeno vremensko razdoblje, broj sudaca u vijeću na pet.

3. Kada sudi kao sudac pojedinac, sudac ne smije razmatrati bilo koju predstavku podnesenu protiv visoke strane ugovornice u ime koje je taj sudac izabran.
4. U sastav vijeća i Velikog vijeća, po službenoj dužnosti, ulazi sudac izabran u ime određene visoke strane ugovornice. Ako takvog suca nema ili nije u mogućnosti sudjelovati u radu, u svojstvu suca u radu vijeća i Velikog vijeća sudjeluje osoba koju izabere predsjednik Suda s liste koju unaprijed podnosi ta strana.
5. U sastav Velikog vijeća ulaze i predsjednik i dopredsjednici Suda, predsjednici vijeća i drugi suci izabrani sukladno Pravilniku Suda. Kada se predmet iznese pred Veliko vijeće na temelju članka 43., nijedan sudac iz vijeća koje je donijelo presudu ne smije sudjelovati u radu Velikog vijeća, s iznimkom predsjednika Vijeća i suca koji je izabran u ime određene visoke strane ugovornice.

Članak 27.

Nadležnost suca pojedinca

1. Sudac pojedinac može proglasiti nedopustivom ili skinuti s liste predmeta Suda predstavku podnesenu na temelju članka 34. u slučaju kada se takva odluka može donijeti bez daljnjeg ispitivanja.
2. Ova odluka je konačna.
3. Ako sudac pojedinac ne proglasi predstavku nedopustivom ili je ne skine s liste predmeta Suda, prosljedit će je nekom od odbora ili vijeća na daljnji postupak.

Članak 28.

Nadležnost odbora

1. U odnosu na predstavku podnesenu sukladno članku 34, odbor može jednoglasnom odlukom:
 - a) proglasiti je nedopustivom ili je skinuti s liste predmeta u slučaju kada se takva odluka može donijeti bez daljnjeg ispitivanja, ili
 - b) proglasiti dopustivom i istodobno donijeti presudu o meritumu ako je temeljno pitanje u predmetu, koje se tiče tumačenja ili primjene Konvencije ili njezinih protokola, već bilo predmetom razmatranja ustaljene prakse Suda.
2. Odluke i presude iz stavka 1. su konačne.
3. Ako sudac izabran u ime određene visoke strane ugovornice nije član odbora, odbor može u bilo kojoj fazi postupka pozvati tog suca da zauzme mjesto jednog od članova tog odbora, uzimajući u obzir sve relevantne čimbenike, uključujući i to je li ta strana osporila primjenu procedure predviđene stavkom 1. točka b).

Članak 29.

Odluke vijeća o dopustivosti i meritumu

1. Ako nije donesena odluka na temelju članaka 27. i 28, niti je izrečena presuda na temelju članka 28, vijeće odlučuje o dopustivosti i meritumu pojedinačnih predstavlki podnesenih na temelju članka 34. Odluka o dopustivosti može se donijeti odvojeno.

2. Vijeće odlučuje i o dopustivosti i meritumu međudržavnih predstavki podnesenih na temelju članka 33. Odluka o dopustivosti donosi se odvojeno osim kada Sud, u iznimnim slučajevima, odluči drugačije.

Članak 30. **Ustupanje nadležnosti Velikom vijeću**

U slučaju kada predmet koji se razmatra pred vijećem pokrene ozbiljno pitanje koje utječe na tumačenje Konvencije ili njezinih protokola, ili u slučaju kada rješenje pitanja pred vijećem može dovesti do rezultata koji nije u suglasnosti s prethodno donesenom presudom Suda, vijeće može, sve dok ne donese presudu, ustupiti nadležnost Velikom vijeću, izuzev kada se tome protivi jedna od stranaka u sporu.

Članak 31. **Ovlasti Velikog vijeća**

Veliko vijeće:

- a) odlučuje o predstavkama podnijetim na temelju članka 33. ili članka 34. kada mu vijeće ustupi nadležnost na temelju članka 30, ili kada mu je predmet upućen na temelju članka 43;
- b) odlučuje o pitanjima koja Sudu upućuje Komitet ministara sukladno članku 46. stavak 4. i
- c) razmatra zahtjeve za savjetodavna mišljenja koji su podneseni na temelju članka 47.

Članak 32. **Nadležnost Suda**

1. Nadležnost Suda proteže se na sva pitanja glede tumačenja i primjene Konvencije i njezinih protokola, a koja su mu upućena kako to predviđaju članci 33, 34, 46. i 47.
2. Sud odlučuje u slučaju spora o tome ima li Sud nadležnost.

Članak 33. **Međudržavni sporovi**

Svaka visoka strana ugovornica može uputiti Sudu bilo koju navodnu povredu odredbi Konvencije i njezinih protokola koju je počinila druga visoka strana ugovornica.

Članak 34. **Pojedinačne predstavke**

Sud može primiti predstavke od bilo koje osobe, nevladine organizacije ili skupine osoba koje tvrde da su žrtve povrede prava ustanovljenih Konvencijom ili njezinim protokolima koje je počinila jedna od visokih strana ugovornica. Visoke strane ugovornice obvezuju se da ni na koji način ne ometaju učinkovito ostvarivanje ovog prava.

Članak 35.

Uvjeti dopustivosti

1. Sud može uzeti u razmatranje predmet tek kada se iscrpe svi domaći pravni lijekovi, prema općepriznatim pravilima međunarodnog prava i u roku od šest mjeseci od dana kada je donesena konačna odluka.
2. Sud ne postupa po bilo kojoj predstavi podnesenoj na temelju članka 34. koja je:
 - a) anonimna ili
 - b) u suštini istovjetna s pitanjem koje je Sud već razmatrao, ili koje je već podneseno drugj međunarodnoj instanci radi istrage ili rješavanja, a ne sadrži nove relevantne informacije.
3. Sud proglašava nedopustivom svaku pojedinačnu predstavku podnesenu na temelju članka 34. ako:
 - a) smatra da je predstavka nespojiva s odredbama Konvencije ili njezinih protokola, očigledno neutemeljena ili predstavlja zlouporabu prava na podnošenje pojedinačne predstavke, ili
 - b) smatra da podnositelj predstavke nije značajnije oštećen, osim ako poštovanje ljudskih prava određenih Konvencijom i njezinim protokolima ne zahtijeva ispitivanje merituma predstavke i pod uvjetom da se predmet ne može odbaciti po ovoj osnovi, a da ga domaći sud nije prethodno razmotrio s dužnom pozornošću.
4. Sud odbacuje svaku predstavku koju smatra nedopustivom na temelju ovog članka. On to može učiniti u bilo kojoj fazi postupka.

Članak 36.

Intervencija trećih osoba

1. Visoka strana ugovornica čiji je državljanin podnositelj predstavke ima pravo podnijeti pisane komentare i sudjelovati u raspravi u svim predmetima pred vijećem ili Velikim vijećem.
2. Predsjednik Suda može, u interesu pravilne provedbe pravde, pozvati svaku visoku stranu ugovornicu koja nije strana u postupku ili svaku zainteresiranu osobu koja nije podnositelj predstavke da podnesu pisane komentare ili sudjeluju u raspravi.
3. Komesar za ljudska prava Vijeća Europe može podnijeti pisane komentare i sudjelovati u raspravi u svim predmetima pred vijećem ili Velikim vijećem.

Članak 37.

Brisanje predstavki

1. Sud može, u bilo kojoj fazi postupka, odlučiti izbrisati predstavku s liste predmeta u slučaju kada okolnosti navode na zaključak:
 - a) da se podnositelj predstavke ne namjerava dalje držati svoje predstavke, ili
 - b) da je stvar razriješena, ili
 - c) da iz bilo kojeg drugog razloga koji Sud utvrdi nije više opravdano nastaviti ispitivati predstavku.

Međutim, Sud nastavlja ispitivati predstavku ako to iziskuje poštovanje ljudskih prava određenih Konvencijom i njezinim protokolima.

2. Sud može odlučiti predstavku vratiti na svoju listu predmeta ako smatra da okolnosti opravdavaju takav tijek postupanja.

Članak 38. Ispitivanje predmeta

Sud razmatra predmet zajedno s predstavnicima stranaka i, ako je to potrebno, pokreće istragu za čiju mu učinkovitu provedbu zainteresirane visoke strane ugovornice osiguravaju sva neophodna sredstva.

Članak 39. Prijateljska poravnanja

1. U bilo kojoj fazi postupka Sud se može staviti na raspolaganje zainteresiranim stranama s ciljem osiguranja prijateljskog poravnanja stvari utemeljenog na poštovanju ljudskih prava određenih Konvencijom i njezinim protokolima.

2. Postupak koji se vodi na temelju stavka 1. povjerljive je prirode.

3. Ako se postigne prijateljsko poravnanje, Sud skida predmet sa svoje liste odlukom koja je ograničena na kratak opis činjenica i postignutog rješenja.

4. Odluka se dostavlja Komitetu ministara koji nadgleda izvršenje uvjeta prijateljskog poravnanja predviđenih odlukom.

Članak 40. Javnost rasprava i pristup dokumentima

1. Rasprave su javne, osim kada Sud u iznimnim okolnostima odluči drugačije.

2. Spisi deponirani kod tajnika dostupni su javnosti, osim kada predsjednik Suda odluči drugačije.

Članak 41. Pravično zadovoljenje

Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije ili njezinih protokola, a unutarnje pravo određene visoke strane ugovornice omogućava samo djelomičnu odštetu, ako je to potrebno, Sud pruža pravično zadovoljenje oštećenoj strani.

Članak 42. Presude vijeća

Presude vijeća postaju konačne sukladno odredbama članka 44. stavak 2.

Članak 43.

Upućivanje Velikom vijeću

1. U roku od tri mjeseca od presude vijeća svaka stranka može, u iznimnim slučajevima, zahtijevati da se predmet uputi Velikom vijeću.
2. Kolegij od pet sudaca Velikog vijeća prihvaća zahtjev ako predmet pokreće neko ozbiljno pitanje koje utječe na tumačenje ili primjenu Konvencije ili njezinih protokola ili kakvo drugo ozbiljno pitanje od općeg značaja.
3. Ako kolegij prihvati zahtjev, Veliko vijeće odlučuje o predmetu presudom.

Članak 44.

Konačne presude

1. Presuda Velikog vijeća je konačna.
2. Presuda vijeća postaje konačna:
 - a) kada stranke izjave da neće zahtijevati da se predmet iznese pred Veliko vijeće, ili
 - b) tri mjeseca poslije donošenja presude, ako se ne zatraži da se predmet uputi Velikom vijeću, ili
 - c) kada kolegij Velikog vijeća odbaci zahtjev za upućivanje na temelju članka 43.
3. Konačna presuda se objavljuje.

Članak 45.

Obrazloženja presuda i odluka

1. Presude, kao i odluke kojima se predstavke proglašavaju dopustivim ili nedopustivim moraju biti obrazložene.
2. Ako presuda ne predstavlja, u cijelosti ili djelomično, jednoglasno mišljenje sudaca, svaki sudac ima pravo iznijeti izdvojeno mišljenje.

Članak 46.

Obveznost i izvršenje presuda

1. Visoke strane ugovornice se obvezuju da će poštovati konačnu presudu Suda u svakom predmetu u kojem su stranke.
2. Konačna presuda Suda se dostavlja Komitetu ministara koji nadgleda njezino izvršenje.
3. Ako Komitet ministara smatra da praćenje izvršenja konačne presude otežava neki problem u svezi s tumačenjem presude, stvar može uputiti Sudu radi donošenja odluke o pitanju tumačenja. Za odluku o upućivanju Sudu potrebna je dvotrećinska većina glasova predstavnika koji imaju pravo biti članovi Komiteta.
4. Ako Komitet ministara smatra da neka visoka strana ugovornica odbija ispoštovati konačnu presudu u predmetu u kojem je stranka, on može, nakon što zvanično obavijesti tu visoku stranu ugovornicu, a na temelju odluke usvojene dvotrećinskom većinom glasova predstavnika koji imaju pravo biti članovi Komiteta, Sudu uputiti pitanje je li ta visoka strana ugovornica propustila ispuniti svoju obvezu iz stavka 1.

5. Ako utvrdi povredu stavka 1, Sud upućuje predmet Komitetu ministara radi razmatranja mjera koje treba poduzeti. Ako Sud ne utvrdi povredu stavka 1, predmet upućuje Komitetu ministara koji zaključuje ispitivanje predmeta.

Članak 47. Savjetodavna mišljenja

1. Na zahtjev Komiteta ministara Sud može davati savjetodavna mišljenja o pravnim pitanjima koja se tiču tumačenja Konvencije i njezinih protokola.
2. Takva mišljenja se ne smiju baviti bilo kojim pitanjem koje se odnosi na sadržaj ili opseg prava ili sloboda određenih Odjeljkom I. Konvencije i njezinim protokolima, kao ni bilo kojim drugim pitanjem koje bi Sud ili Komitet ministara mogli razmatrati kao rezultat postupaka koji se mogu pokrenuti sukladno Konvenciji.
3. Za odluke Komiteta ministara da zahtijeva savjetodavno mišljenje Suda potrebna je većina glasova predstavnika koji imaju pravo biti članovi Komiteta.

Članak 48. Savjetodavna nadležnost Suda

Sud odlučuje spada li zahtjev za davanje savjetodavnog mišljenja koji podnese Komitet ministara u njegovu nadležnost određenu člankom 47.

Članak 49. Obrazloženje savjetodavnih mišljenja

1. Savjetodavna mišljenja Suda moraju biti obrazložena.
2. Ako savjetodavno mišljenje, u cijelosti ili djelomično, ne predstavlja jednoglasno mišljenje sudaca, svaki sudac ima pravo iznijeti izdvojeno mišljenje.
3. Savjetodavna mišljenja Suda dostavljaju se Komitetu ministara.

Članak 50. Troškovi Suda

Troškove Suda snosi Vijeće Europe.

Članak 51. Privilegije i imuniteti sudaca

Tijekom obnašanja svojih funkcija suci uživaju privilegije i imunitete predviđene člankom 40. Statuta Vijeća Europe i sporazumima donesenim na temelju njega.

Odjeljak III.

RAZNE ODREDBE

Članak 52.

Upiti generalnog tajnika

Po primitku zahtjeva od generalnog tajnika Vijeća Europe svaka visoka strana ugovornica pruža objašnjenje o načinu na koji njezino unutarnje pravo osigurava učinkovitu primjenu bilo koje odredbe Konvencije.

Članak 53.

Osiguranje postojećih ljudskih prava

Ništa u ovoj konvenciji ne tumači se tako da ograničava ili derogira bilo koje ljudsko pravo i temeljne slobode koji su osigurani po zakonima bilo koje visoke strane ugovornice ili po bilo kojem drugom sporazumu čija je strana ugovornica.

Članak 54.

Ovlasti Komiteta ministara

Ništa u ovoj konvenciji ne ide na štetu ovlasti koje su dane Komitetu ministara Statutom Vijeća Europe.

Članak 55.

Isključenje drugih sredstava rješavanja sporova

Izuzev na temelju posebnog sporazuma, visoke strane ugovornice suglasne su da se neće koristiti ugovorima, konvencijama ili deklaracijama koje su na snazi između njih u svrhu pokretanja, putem podneska, spora koji proizlazi iz tumačenja ili primjene ove konvencije za rješavanje drugim sredstvima, osim onim predviđenim ovom konvencijom.

Članak 56.

Teritorijalna primjena

1. Prilikom ratifikacije, ili bilo kada poslije toga, svaka država može izjaviti, putem obavijesti upućene generalnom tajniku Vijeća Europe, da se ovisno o stavku 4. ovog članka ova konvencija primjenjuje na sve ili na bilo koji od teritorija za čije je međunarodne odnose odgovorna.
2. Konvencija se primjenjuje na teritorij ili teritorije označene u obavijesti počev od tridesetog dana kada generalni tajnik Vijeća Europe primi ovu obavijest.
3. Odredbe ove konvencije se primjenjuju na tim teritorijima vodeći računa o lokalnim potrebama.
4. Svaka država koja je dala izjavu sukladno stavku 1. ovog članka može bilo kada poslije toga izjaviti da prihvata za jedan ili više teritorija na koje se izjava odnosi nadležnost Suda da prima predstavke pojedinaca, nevladinih organizacija ili skupina pojedinaca, prema članku 34. Konvencije.

Članak 57.

Rezerve

1. Prilikom potpisivanja ove konvencije, ili prilikom deponiranja instrumenta ratifikacije, svaka država može staviti rezervu na bilo koju konkretnu odredbu Konvencije u opsegu u kome bilo koji zakon koji je tada na snazi na njezinom teritoriju nije u suglasnosti s tom odredbom. Rezerve općeg karaktera nisu dozvoljene na temelju ovog članka.
2. Svaka rezerva stavljena na temelju ovog članka sadrži kratku izjavu o zakonu o kojem je riječ.

Članak 58.

Otkazivanje

1. Visoka strana ugovornica može otkazati ovu konvenciju tek po isteku pet godina od dana kada je postala strana ugovornica i to putem obavijesti sa otkaznim rokom od šest mjeseci koja se dostavlja generalnom tajniku Vijeća Europe, koji o tome obavještava druge visoke strane ugovornice.
2. Otkaz ne može imati posljedicu da se određena visoka strana ugovornica oslobodi svojih obveza prema ovoj konvenciji u pogledu bilo koje radnje učinjene do dana kada je otkaz počeo djelovati, a koja bi mogla predstavljati kršenje tih obveza.
3. Pod ovim istim uvjetima svaka visoka strana ugovornica koja prestane biti članicom Vijeća Europe prestaje biti i ugovornicom ove konvencije.
4. Sukladno odredbama prethodnih stavaka, Konvencija se može otkazati u odnosu na bilo koji teritorij za koji je izjavljeno da se primjenjuje na temelju uvjeta iz članka 56.

Članak 59.

Potpis i ratifikacija

1. Ova konvencija je otvorena za potpis članicama Vijeća Europe. Ona se ratificira. Ratifikacije se deponiraju kod generalnog tajnika Vijeća Europe.
2. Europska unija može pristupiti ovoj konvenciji.
3. Ova konvencija stupa na snagu po deponiranju deset instrumenata ratifikacije.
4. U pogledu svakog potpisnika koji je bude ratificirao nakon toga, Konvencija stupa na snagu na dan kada on deponira svoj instrument ratifikacije.
5. Generalni tajnik Vijeća Europe obavještava sve članice Vijeća Europe o stupanju na snagu ove konvencije, o imenima visokih strana ugovornica koje su je ratificirale i o svim naknadno deponiranim instrumentima ratifikacije.

Sačinjeno u Rimu, 4. studenog 1950. godine, na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu su oba teksta podjednako vjerodostojna, u jednom primjerku koji se odlaže u arhiv Vijeća Europe. Generalni tajnik dostavlja ovjerene prijepise svakoj potpisnici.

PROTOKOL
uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda
(Prvi protokol)

Pariz, 20. ožujak 1952. godine

Vlade potpisnice, kao članice Vijeća Europe,

riješene poduzeti korake radi osiguranja kolektivnog izvršavanja određenih prava i sloboda pored onih već uključenih u Odjeljku I. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisane u Rimu 4. studenog 1950. godine (u daljnjem tekstu: Konvencija),

Sporazumjele su se o sljedećem:

Članak 1.
Zaštita imovine

Svaka fizička ili pravna osoba ima pravo na mirno uživanje svoje imovine. Nitko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i pod uvjetima predviđenim zakonom i općim načelima međunarodnog prava.

Prethodne odredbe, međutim, ni na koji način ne umanjuju pravo države da primjenjuje zakone koje smatra potrebnim da bi regulirala korištenje imovine sukladno općem interesu, ili da bi osigurala plaćanje poreza ili drugih doprinosa ili kazni.

Članak 2.
Pravo na obrazovanje

Nikome se ne smije uskratiti pravo na obrazovanje. U vršenju svih svojih funkcija koje preuzima u odnosu na obrazovanje i nastavu, država poštuje pravo roditelja da osiguraju obrazovanje i nastavu koji su sukladni njihovim vlastitim vjerskim i filozofskim uvjerenjima.

Članak 3.
Pravo na slobodne izbore

Visoke strane ugovornice se obvezuju održavati slobodne izbore tajnim glasovanjem u razumnim vremenskim razmacima, pod uvjetima koji osiguravaju slobodno izražavanje mišljenja naroda pri izboru zakonodavnih tijela.

Članak 4.
Teritorijalna primjena

Svaka visoka strana ugovornica može prilikom potpisivanja ili ratifikacije, ili bilo kada poslije toga, dostaviti generalnom tajniku Vijeća Europe izjavu o tome u kom opsegu prihvaća da se odredbe ovog protokola primjenjuju na teritorijima za čije je međunarodne odnose odgovorna, a koje je navela u izjavi.

Svaka visoka strana ugovornica koja je dostavila izjavu u smislu prethodnog stavka može s vremena na vrijeme dostaviti dodatnu izjavu kojom mijenja uvjete iz ranije izjave, ili ukida primjenu odredaba ovog protokola u odnosu na bilo koji teritorij.

Izjava dana sukladno ovom članku smatra se kao da je dana sukladno stavku 1. članka 56. Konvencije.

Članak 5. Odnos prema Konvenciji

U pogledu visokih strana ugovornica odredbe članka 1, 2, 3. i 4. ovog protokola smatraju se dodatnim člancima Konvencije i sve odredbe Konvencije primjenjuju se sukladno tome.

Članak 6. Potpis i ratifikacija

Ovaj protokol je otvoren za potpis članicama Vijeća Europe koje su potpisnice Konvencije; on se ratificira istodobno ili nakon ratifikacije Konvencije. On stupa na snagu nakon deponiranja deset instrumenata ratifikacije. U pogledu svake potpisnice koja ga bude ratificirala naknadno, Protokol stupa na snagu na dan kada ona deponira svoj instrument ratifikacije.

Instrumenti ratifikacije se deponiraju kod generalnog tajnika Vijeća Europe, koji će sve članice obavijestiti o imenima onih članica koje su izvršile ratifikaciju.

Sačinjeno u Parizu, 20. ožujka 1952. godine, na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu su oba teksta podjednako vjerodostojna, u jednom primjerku koji se odlaže u arhiv Vijeća Europe. Generalni tajnik dostavlja ovjerene prijepise vladi svake države potpisnice.

PROTOKOL BROJ 4

uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda kojim se osiguravaju određena prava i slobode koji nisu već uključeni u Konvenciju i njezin Prvi protokol

Strasbourg, 16. rujan 1963. godine

Vlade potpisnice, kao članice Vijeća Europe,

Riješene poduzeti korake radi osiguranja kolektivnog izvršavanja određenih prava i sloboda pored onih već uključenih u Odjeljku I. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisane u Rimu 4. studenog 1950. godine (u daljnjem tekstu: Konvencija), te članaka od 1. do 3. Prvog protokola uz Konvenciju, potpisanog u Parizu 20. ožujka 1952. godine,

Sporazumjele su se o sljedećem:

Članak 1.

Zabrana dužničkog zatvora

Nitko se ne smije lišiti slobode samo na temelju nesposobnosti da ispuni ugovornu obvezu.

Članak 2.

Sloboda kretanja

1. Svatko tko se zakonito nalazi na teritoriju jedne države ima na tom teritoriju, pravo na slobodu kretanja i slobodu izbora boravišta.
2. Svatko je slobodan napustiti bilo koju zemlju, uključujući i vlastitu.
3. Nikakva ograničenja ne mogu se postaviti u odnosu na ostvarivanje ovih prava osim onih koja su sukladna zakonu i koja su neophodna u demokratskom društvu u interesu državne ili javne sigurnosti, radi očuvanja javnog poretka, radi sprječavanja kriminala, radi zaštite zdravlja ili morala, ili radi zaštite prava i sloboda drugih.
4. Prava iz stavka 1. mogu se u određenim oblastima, također, podvrgnuti ograničenjima koja su uvedena sukladno zakonu i opravdana javnim interesom u demokratskom društvu.

Članak 3.

Zabrana protjerivanja vlastitih državljana

1. Nitko ne smije biti protjeran, bilo pojedinačnom ili kolektivnom mjerom, s teritorija države čiji je državljanin.
2. Nitko ne smije biti lišen prava da uđe na teritorij države čiji je državljanin.

Članak 4.

Zabrana kolektivnog protjerivanja stranaca

Zabranjeno je kolektivno protjerivanje stranaca.

Članak 5.

Teritorijalna primjena

1. Svaka visoka strana ugovornica može, prilikom potpisivanja ili ratifikacije ili bilo kada poslije toga, dostaviti generalnom tajniku Vijeća Europe izjavu u kojoj navodi u kojem opsegu prihvaća da se odredbe ovog protokola primjenjuju na teritorijima za čije je međunarodne odnose odgovorna, a koje je navela u izjavi.
2. Svaka visoka strana ugovornica koja je dostavila izjavu u smislu prethodnog stavka može s vremena na vrijeme dostaviti dodatnu izjavu kojom mijenja uvjete iz ranije izjave ili ukida primjenu odredaba ovog protokola u odnosu na bilo koji teritorij.
3. Izjava dana sukladno ovom članku smatra se kao da je dana sukladno stavku 1. članka 56. Konvencije.
4. Teritorij bilo koje države na koji se primjenjuje ovaj protokol na temelju ratifikacije ili prihvaćanja te države i svaki teritorij na koji se ovaj protokol primjenjuje na temelju izjave te države dane na temelju ovog članka smatraju se odvojenim teritorijima u svrhu upućivanja na teritorij države u člancima 2. i 3.
5. Svaka država koja je dala izjavu sukladno stavku 1. ili 2. ovog članka može bilo kada nakon toga izjaviti da prihvaća, za jedan ili više teritorija na koje se izjava odnosi nadležnost Suda da prima predstavke od pojedinaca, nevladinih organizacija ili skupina pojedinaca kako predviđa članak 34. Konvencije u svezi sa svim člancima ili bilo kojim člankom od 1. do 4. ovog protokola.

Članak 6.

Odnos prema Konvenciji

U pogledu visokih strana ugovornica, odredbe članaka od 1. do 5. ovog protokola smatraju se dodatnim člancima Konvencije i sve odredbe Konvencije primjenjuju se sukladno tome.

Članak 7.

Potpis i ratifikacija

1. Ovaj protokol je otvoren za potpis članicama Vijeća Europe koje su potpisnice Konvencije; on se ratificira istodobno ili nakon ratifikacije Konvencije. On stupa na snagu nakon deponiranja pet instrumenata ratifikacije. U pogledu svake potpisnice koja ga bude ratificirala naknadno, Protokol stupa na snagu na dan kada ona deponira svoj instrument ratifikacije.
2. Instrumenti ratifikacije se deponiraju kod generalnog tajnika Vijeća Europe, koji će sve članice obavijestiti o imenima onih članica koje su izvršile ratifikaciju.

Kao potvrda tome su dolje potpisane i s tim ciljem propisno ovlaštene osobe i potpisale ovaj protokol.

Sačinjeno u Strasbourgu, 16. ožujka 1963. godine, na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu su oba teksta podjednako mjerodavna, u jednom primjerku koji se odlaže u arhiv Vijeća Europe. Generalni tajnik dostavlja ovjerene prijepise svakoj državi potpisnici.

PROTOKOL BROJ 6

uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda o ukidanju smrtne kazne

Strasbourg, 28. travanj 1983. godine

Države članice Vijeća Europe, potpisnice ovog protokola uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisanu u Rimu 4. studenog 1950. godine (u daljnjem tekstu: Konvencija),

Smatrajući da promjene do kojih je došlo u nekoliko država članica Vijeća Europe izražavaju opću tendenciju ka ukidanju smrtne kazne,

Sporazumjele su se o sljedećem:

Članak 1.

Ukidanje smrtne kazne

Smrtna kazna se ukida. Nitko se ne smije osuditi na takvu kaznu ili pogubiti.

Članak 2.

Smrtna kazna u vrijeme rata

Država može u svom zakonodavstvu predvidjeti smrtnu kaznu za djela počinjena u vrijeme rata ili neposredne ratne opasnosti; takva kazna primjenjuje se samo u slučajevima predviđenim zakonom i sukladno njegovim odredbama. Država priopćava generalnom tajniku Vijeća Europe relevantne odredbe tog zakona.

Članak 3.

Zabrana derogacije

Odredbe ovog protokola ne smiju se derogirati na temelju članka 15. Konvencije.

Članak 4.

Zabrana rezervi

Na odredbe ovog protokola ne mogu se stavljati rezerve na temelju članka 57. Konvencije.

Članak 5.

Teritorijalna primjena

1. Svaka država može prilikom potpisivanja ili kada deponira instrument ratifikacije, prihvaćanja ili odobrenja, odrediti teritorij ili teritorije na koje se ovaj protokol primjenjuje.
2. Svaka država može, bilo kada nakon toga, putem izjave upućene generalnom tajniku Vijeća Europe, proširiti primjenu ovog protokola na bilo koji drugi teritorij označen u izjavi.

U pogledu takvog teritorija Protokol stupa na snagu prvog dana u mjesecu od dana kada generalni tajnik primi takvu izjavu.

3. Svaka izjava učinjena na temelju prethodna dva stavka može se u pogledu bilo kojeg teritorija označenog u toj izjavi povući putem obavijesti upućene generalnom tajniku. Povlačenje izjave ima djelovanje od prvog dana u mjesecu od dana kada je generalni tajnik primio takvu obavijest.

Članak 6.

Odnos prema Konvenciji

U pogledu visokih strana ugovornica odredbe članka od 1. do 5. ovog protokola smatraju se dodatnim člancima Konvencije i sve odredbe Konvencije primjenjuju se sukladno tome.

Članak 7.

Potpis i ratifikacija

Ovaj Protokol je otvoren za potpis državama članicama Vijeća Europe koje su potpisnice Konvencije. On se ratificira, prihvaća ili odobrava. Država članica Vijeća Europe ne može ratificirati, prihvatiti ili odobriti ovaj protokol ako nije istodobno ili prethodno ratificirala Konvenciju. Instrumenti ratifikacije, prihvaćanja ili odobrenja se deponiraju kod generalnog tajnika Vijeća Europe.

Članak 8.

Stupanje na snagu

1. Ovaj protokol stupa na snagu prvog dana u mjesecu od dana kada je pet država članica Vijeća Europe izrazilo svoj pristanak da ih ovaj Protokol obvezuje sukladno odredbama članka 7.
2. U pogledu bilo koje države članice koja naknadno izrazi svoj pristanak da je ovaj protokol obvezuje, Protokol stupa na snagu prvog dana u mjesecu od dana kada je deponiran instrument ratifikacije, prihvaćanja ili odobrenja.

Članak 9.

Funkcije depozitara

Generalni tajnik Vijeća Europe obavještava države članice Vijeća o:

- a) svakom potpisu,
- b) deponiranju svakog instrumenta ratifikacije, prihvaćanja ili odobrenja,
- c) svakom datumu stupanja na snagu ovog protokola sukladno člancima 5. i 8,
- d) svakoj drugoj radnji, obavijesti ili priopćenju u svezi s ovim protokolom.

Kao potvrda tome su dolje potpisane i s tim ciljem propisno ovlaštene osobe i potpisale ovaj protokol.

Sačinjeno u Strasbourgu, 28. travnja 1983. godine, na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu su oba teksta podjednako vjerodostojna, u jednom primjerku koji se odlaže u arhiv Vijeća Europe. Generalni tajnik Vijeća Europe dostavlja ovjerene prijepise svakoj državi članici Vijeća Europe.

PROTOKOL BROJ 7

uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda

Strasbourg, 22. studeni 1984. godine

Države članice Vijeća Europe, potpisnice ovog protokola,

Riješene poduzeti dalje korake radi osiguranja kolektivnog izvršavanja određenih prava i sloboda putem Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisane u Rimu 4. studenog 1950. godine (u daljnjem tekstu: Konvencija),

Sporazumjele su se o sljedećem:

Članak 1.

Proceduralne zaštitne mjere pri protjerivanju stranaca

1. Stranac koji zakonito boravi na teritoriju države ne smije se iz nje protjerati, osim na temelju odluke donesene sukladno zakonu i dopušteno mu je:
 - a) iznijeti razloge kojima osporava protjerivanje;
 - b) da se njegov slučaj preispita i
 - c) da u te svrhe bude zastupan pred nadležnom vlasti ili osobom ili osobama koje ta vlast odredi.
2. Stranac se može protjerati i prije nego što ostvari svoja prava iz stavka 1. točka a), b) i c) ovog članka, ako je protjerivanje neophodno u interesu javnog reda, ili ako se temelji na razlozima državne sigurnosti.

Članak 2.

Pravo na priziv u kaznenim stvarima

1. Svatko koga sud osudi za kazneno djelo ima pravo da njegovu osuđujuću presudu ili kaznu preispita viši sud. Ostvarivanje ovog prava, uključujući i temelje za njegovo ostvarivanje, uređuje se zakonom.
2. Ovo pravo može biti podložno iznimkama kada je riječ o djelima manjeg značaja koja su propisana zakonom, ili u slučajevima kada je određenoj osobi u prvom stupnju sudio najviši sud, ili je ona bila osuđena nakon izjavljenog priziva protiv oslobađajuće presude.

Članak 3.

Naknada zbog pogrešne osuđujuće presude

Kada je neka osoba konačnom odlukom osuđena za kazneno djelo i kada je naknadno njezina osuđujuća presuda ukinuta ili je pomilovana na temelju toga što nova ili novootkrivena činjenica uvjerljivo pokazuje da je došlo do pogrešne presude, osoba koja je izdržala kaznu kao posljedicu takve osuđujuće presude dobiva naknadu sukladno zakonu ili praksi određene

države, osim ako se ne dokaže da joj se može u potpunosti ili djelomično pripisati to što nepoznata činjenica nije pravodobno otkrivena.

Članak 4.

Pravo da se ne bude dvaput suđen ili kažnjen u istoj stvari

1. Nikome se ne smije ponovno suditi, niti se smije ponovno kazniti u kaznenom postupku u nadležnosti iste države za djelo zbog kojeg je već bio pravomoćno oslobođen ili osuđen sukladno zakonu i kaznenom postupku te države.
2. Odredbe prethodnog stavka ne sprječavaju ponovno otvaranje predmeta sukladno zakonu i kaznenom postupku određene države, ako postoje dokazi o novim ili novootkrivenim činjenicama, ili ako je u prethodnom postupku došlo do bitne povrede koja je mogla utjecati na ishod predmeta.
3. Ovaj članak se ne može derogirati na temelju članka 15. Konvencije.

Članak 5.

Jednakost supružnika

U svezi s brakom, tijekom braka i u slučaju njegovog raskida, supružnici uživaju jednaka prava i odgovornosti privatnopravne prirode u međusobnom odnosu, kao i u svojim odnosima prema djeci. Ovim se člankom države ne sprječavaju poduzimati one mjere koje su neophodne u interesu djece.

Članak 6.

Teritorijalna primjena

1. Svaka država može prilikom potpisivanja ili kada deponira instrument ratifikacije, prihvaćanja ili odobrenja odrediti teritorij ili teritorije na koje se ovaj protokol primjenjuje i navesti opseg u kojem se obvezuje da se odredbe Protokola primjenjuju na tom teritoriju ili teritorijama.
2. Svaka država može, bilo kada nakon toga, putem izjave upućene generalnom tajniku Vijeća Europe, proširiti primjenu ovog protokola na bilo koji drugi teritorij određen u izjavi. U pogledu takvog teritorija Protokol stupa na snagu prvog dana u mjesecu od dana proteka roka od dva mjeseca od dana kada generalni tajnik primi takvu izjavu.
3. Svaka izjava učinjena na temelju prethodna dva članka može se u pogledu bilo kojeg teritorija određenog u toj izjavi povući ili izmijeniti putem obavijesti upućene generalnom tajniku. Povlačenje ili izmjena izjave ima djelovanje od prvog dana u mjesecu od dana proteka roka od dva mjeseca od dana kada generalni tajnik primi takvu obavijest.
4. Izjava dana sukladno ovom članku smatra se kao da je dana sukladno stavku 1. članka 56. Konvencije.
5. Teritorij bilo koje države na koji se primjenjuje ovaj protokol na temelju ratifikacije, prihvaćanja ili odobrenja i svaki teritorij na koji se ovaj protokol primjenjuje na temelju izjave te države na temelju ovog članka mogu se smatrati odvojenim teritorijima u svrhu upućivanja na teritorij države u članku 1.

6. Svaka država koja je dala izjavu sukladno stavku 1. ili 2. ovog članka može bilo kada nakon toga izjaviti da prihvaća, za jedan ili više teritorija na koje se izjava odnosi nadležnost Suda da prima predstavke od pojedinaca, nevladinih organizacija ili skupina pojedinaca kako predviđa članak 34. Konvencije, u svezi članaka od 1. do 5. ovog protokola.

Članak 7. Odnos prema Konvenciji

U pogledu visokih strana ugovornica odredbe članaka od 1. do 6. ovog protokola smatraju se dodatnim člancima Konvencije i sve odredbe Konvencije primjenjuju se sukladno tome.

Članak 8. Potpis i ratifikacija

Ovaj protokol je otvoren za potpis državama članicama Vijeća Europe koje su potpisnice Konvencije. On podliježe ratifikaciji, prihvaćanju ili odobrenju. Država članica Vijeća Europe ne može ratificirati, prihvatiti ili odobriti ovaj protokol ako nije prethodno ili istodobno ratificirala Konvenciju. Instrumenti ratifikacije, prihvaćanja ili odobrenja se deponiraju kod generalnog tajnika Vijeća Europe.

Članak 9. Stupanje na snagu

1. Ovaj protokol stupa na snagu prvog dana u mjesecu od dana proteka roka od dva mjeseca od dana kada je sedam država članica Vijeća Europe izrazilo svoj pristanak da ih ovaj protokol obvezuje sukladno odredbama članka 8.
2. U pogledu svake države članice koja naknadno izrazi svoj pristanak da je ovaj protokol obvezuje, Protokol stupa na snagu prvog dana u mjesecu od dana proteka roka od dva mjeseca od dana kada je deponiran instrument ratifikacije, prihvaćanja ili odobrenja.

Članak 10. Funkcije depozitara

Generalni tajnik Vijeća Europe obavještava države članice Vijeća Europe o:

- a) svakom potpisu,
- b) deponiranju svakog instrumenta ratifikacije, prihvaćanja ili odobrenja,
- c) svakom datumu stupanja na snagu ovog protokola sukladno člancima 6. i 9,
- d) svakoj drugoj radnji, obavijesti ili izjavi koja se odnosi na ovaj protokol.

Kao potvrda tome su dolje potpisane i s tim ciljem propisno ovlaštene osobe i potpisale ovaj protokol.

Sačinjeno u Strasbourgu, 22. studenog 1984. godine, na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu su oba teksta podjednako vjerodostojna, u jednom primjerku koji se deponira u arhiv Vijeća Europe. Generalni tajnik Vijeća Europe dostavlja ovjerene prijepise svakoj državi članici Vijeća Europe.

PROTOKOL BROJ 12

uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda

Rim, 4. studeni 2000. godine

Države članice Vijeća Europe, potpisnice ovog protokola,

Imajući u vidu temeljno načelo da su svi ljudi jednaki pred zakonom i da imaju pravo na jednaku zaštitu zakona;

Riješene poduzeti dalje korake radi unapređivanja jednakosti svih osoba kolektivnom primjenom opće zabrane diskriminacije putem Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, potpisane u Rimu 4. studenog 1950. godine (u daljnjem tekstu: Konvencija);

Potvrđujući da načelo nediskriminacije ne sprječava države potpisnice poduzimati mjere radi unapređivanja pune i učinkovite jednakosti pod uvjetom da postoji objektivno i razumno opravdanje za takve mjere,

Sporazumjele su se o sljedećem:

Članak 1.

Opća zabrana diskriminacije

1. Uživanje svakog prava koje zakon predviđa mora se osigurati bez diskriminacije po bilo kojoj osnovi, kao što su spol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijed, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno podrijetlo, povezanost s nacionalnom manjinom, imovina, rođenje ili drugi status.
2. Javne vlasti ne smiju ni prema kome vršiti diskriminaciju po bilo kojoj osnovi kao što su one spomenute u stavku 1.

Članak 2.

Teritorijalna primjena

1. Svaka država može prilikom potpisivanja, ili kada deponira instrument ratifikacije, prihvatanja ili odobrenja, odrediti teritorij ili teritorije na kojima se primjenjuje ovaj protokol.
2. Svaka država može, bilo kada kasnije, putem izjave upućene generalnom tajniku Vijeća Europe, proširiti primjenu ovog protokola na bilo koji drugi teritorij određen u izjavi. U pogledu takvog teritorija Protokol stupa na snagu prvog dana u mjesecu od dana proteka roka od tri mjeseca od dana kada generalni tajnik primi takvu izjavu.
3. Svaka izjava učinjena na temelju prethodna dva stavka može se u pogledu bilo kojeg teritorija određene u toj izjavi povući ili izmijeniti putem obavijesti upućene generalnom tajniku. Povlačenje ili izmjena ima djelovanje od prvog dana u mjesecu od dana proteka roka od tri mjeseca od dana kada je generalni tajnik primio obavijesti.
4. Izjava dana sukladno ovom članku smatra se kao da je dana sukladno stavku 1. članka 56. Konvencije.

5. Svaka država koja je dala izjavu sukladno stavku 1. ili 2. ovog članka može bilo kada nakon toga izjaviti da prihvaća, za jedan ili više teritorija na koje se izjava odnosi, nadležnost Suda da prima predstavke od pojedinaca, nevladinih organizacija ili skupina pojedinaca kako predviđa članak 34. Konvencije, u svezi s člankom 1. ovog protokola.

Članak 3. Odnos prema Konvenciji

Odredbe članaka 1. i 2. ovog protokola smatraju se među državama stranama ugovornicama, dodatnim člancima Konvencije i sve odredbe Konvencije primjenjuju se sukladno tome.

Članak 4. Potpis i ratifikacija

Ovaj protokol je otvoren za potpis državama članicama Vijeća Europe koje su potpisnice Konvencije. On podliježe ratifikaciji, prihvaćanju ili odobrenju. Država članica Vijeća Europe ne može ratificirati, prihvatiti ili odobriti ovaj protokol ako nije prethodno ili istodobno ratificirala Konvenciju. Instrumenti ratifikacije, prihvaćanja ili odobrenja se deponiraju kod generalnog tajnika Vijeća Europe.

Članak 5. Stupanje na snagu

1. Ovaj protokol stupa na snagu prvog dana u mjesecu od dana proteka roka od tri mjeseca od dana kada je deset država članica Vijeća Europe izrazilo svoj pristanak da ih ovaj protokol obvezuje sukladno odredbama članka 4.
2. U pogledu svake države članice koja naknadno izrazi svoj pristanak da je ovaj protokol obvezuje, Protokol stupa na snagu prvog dana u mjesecu od dana proteka roka od tri mjeseca od dana kada je deponiran instrument ratifikacije, prihvaćanja ili odobrenja.

Članak 6. Funkcije depozitara

Generalni tajnik Vijeća Europe obavještava države članice Vijeća Europe o:

- a) svakom potpisu,
- b) deponiranju svakog instrumenta ratifikacije, prihvaćanja ili odobrenja,
- c) svakom datumu stupanja na snagu ovog protokola sukladno člancima 2. i 5,
- d) svakoj drugoj radnji, obavijesti ili priopćenju u svezi s ovim protokolom.

Kao potvrda tome su dolje potpisane i s tim ciljem propisno ovlaštene osobe i potpisale ovaj protokol.

Sačinjeno u Rimu, 4. studenog 2000. godine, na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu su oba teksta podjednako vjerodostojna, u jednom primjerku koji se deponira u arhiv Vijeća Europe. Generalni tajnik Vijeća Europe dostavlja ovjerene prijepise svakoj državi članici Vijeća Europe.

PROTOKOL BROJ 13

uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda o ukidanju smrtne kazne u svim okolnostima

Vilnius, 3. svibanj 2002. godine

Države članice Vijeća Europe, potpisnice ovog protokola,

Uvjerene da je pravo svakoga na život temeljna vrijednost u demokratskom društvu i da je ukidanje smrtne kazne od suštinske važnosti za zaštitu ovog prava, kao i za potpuno priznavanje urođenog dostojanstva svih ljudskih bića;

Želeći ojačati zaštitu prava na život, zajamčenog Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda potpisanom u Rimu, 4. studenog 1950. godine (u daljnjem tekstu: Konvencija);

Imajući u vidu da Protokol broj 6 uz Konvenciju, koji se odnosi na ukidanje smrtne kazne, potpisan u Strasbourgu 28. travnja 1983. godine, ne isključuje smrtnu kaznu za djela počinjena u vrijeme ratnog stanja ili stanja neposredne ratne opasnosti;

Riješene poduzeti odlučujući korak u svrhu ukidanja smrtne kazne u svim okolnostima, Sporazumjele su se o sljedećem:

Članak 1.

Ukidanje smrtne kazne

Smrtna kazna se ukida. Nitko se ne smije osuditi na takvu kaznu ili pogubiti.

Članak 2.

Zabrana derogacije

Odredbe ovog protokola ne smiju se derogirati na temelju članka 15. Konvencije.

Članak 3.

Zabrana rezervi

Na odredbe ovog protokola ne mogu se stavljati rezerve na temelju članka 57. Konvencije.

Članak 4.

Teritorijalna primjena

1. Svaka država može prilikom potpisivanja, ili kada deponira instrument ratifikacije, prihvatanja ili odobrenja, odrediti teritoriju ili teritorije na koje se ovaj protokol primjenjuje.
2. Svaka država može bilo kada nakon toga, putem izjave upućene generalnom tajniku Vijeća Europe, proširiti primjenu ovog protokola na bilo koji drugi teritorij označen u izjavi. U pogledu takvog teritorija Protokol stupa na snagu prvog dana u mjesecu od dana proteka roka od tri mjeseca od dana kada generalni tajnik primi takvu izjavu.

3. Svaka izjava učinjena na temelju prethodna dva stavka može se u pogledu bilo kojeg teritorija označenog u toj izjavi povući ili izmijeniti putem obavijesti upućene generalnom tajniku. Povlačenje ili izmjena izjave ima djelovanje od prvog dana u mjesecu od dana proteka roka od tri mjeseca od dana kada je generalni tajnik primio takvu obavijest.

Članak 5. Odnos prema Konvenciji

Odredbe članaka od 1. do 4. ovog protokola smatraju se među državama stranama ugovornicama dodatnim člancima Konvencije i sve odredbe Konvencije primjenjuju sukladno tome.

Članak 6. Potpis i ratifikacija

Ovaj protokol je otvoren za potpis državama članicama Vijeća Europe koje su potpisnice Konvencije. On se ratificira, prihvaća ili odobrava. Država članica Vijeća Europe ne može ratificirati, prihvatiti ili odobriti ovaj protokol ako nije prethodno ili istodobno ratificirala Konvenciju. Instrumenti ratifikacije, prihvaćanja ili odobrenja se deponiraju kod generalnog tajnika Vijeća Europe.

Članak 7. Stupanje na snagu

1. Ovaj protokol stupa na snagu prvog dana u mjesecu od dana proteka roka od tri mjeseca od dana kada je deset država članica Vijeća Europe izrazilo svoj pristanak da ih ovaj protokol obvezuje sukladno odredbama članka 6.
2. U pogledu bilo koje države članice koja naknadno izrazi svoj pristanak da je ovaj protokol obvezuje, Protokol stupa na snagu prvog dana u mjesecu od dana proteka roka od tri mjeseca od dana kada je deponiran instrument ratifikacije, prihvaćanja ili odobrenja.

Članak 8. Funkcije depozitara

Generalni tajnik Vijeća Europe obavještava države članice Vijeća Europe o:

- a) svakom potpisu,
- b) deponiranju svakog instrumenta ratifikacije, prihvaćanja ili odobrenja,
- c) svakom datumu stupanja na snagu ovog protokola sukladno člancima 4. i 7,
- d) svakoj drugoj radnji, obavijesti ili priopćenju u svezi s ovim protokolom.

Kao potvrda tome su dolje potpisane i s tim ciljem propisno ovlaštene osobe i potpisale ovaj protokol.

Sačinjeno u Vilniusu 3. svibnja 2002. godine, na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu su oba teksta podjednako vjerodostojna, u jednom primjerku koji se deponira u arhiv Vijeća Europe. Generalni tajnik Vijeća Europe dostavlja ovjerene prijepise svakoj državi članici Vijeća Europe.

PROTOKOL BROJ 15²

o izmjenama i dopunama Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda

Preambula

Države članice Vijeća Europe i druge visoke strane ugovornice Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, koja je potpisana u Rimu 4. studenog 1950. godine (u daljnjem tekstu: Konvencija), potpisnice ovog protokola;

Imajući u vidu deklaraciju koja je usvojena na Konferenciji na visokoj razini o budućnosti Europskog suda za ljudska prava, koja je održana u Brightonu 19. i 20. travnja 2012. godine, kao i deklaracije usvojene na konferencijama održanim u Interlakenu 18. i 19. veljače 2010. godine i Izmiru 26. i 27. travnja 2011. godine;

Imajući u vidu Mišljenje broj 283 (2013) koje je usvojila Parlamentarna skupština Vijeća Europe 26. travnja 2013. godine;

S obzirom na potrebu da se Europskom sudu za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Sud) omogući da i dalje zadrži svoju ključnu ulogu u zaštiti ljudskih prava u Europi,

Sporazumjele su se o sljedećem:

Članak 1.

Dodaje se nova odredba na kraju Preambule Konvencije, koja glasi:

„Potvrđujući da visoke strane ugovornice, sukladno načelu supsidijarnosti, imaju prvenstvenu odgovornost da osiguraju prava i slobode propisane ovom konvencijom i njezinim protokolima, te da pri tome uživaju slobodu procjene koja podliježe nadzoru Europskog suda za ljudska prava uspostavljenog ovom konvencijom (...).”

Članak 2.

1. U članku 21. Konvencije dodaje se novi stavak 2, koji glasi:

„Kandidati moraju biti mlađi od 65 godina na dan do kojega je Parlamentarna skupština zahtijevala da joj se dostavi lista od tri kandidata, sukladno članku 22.”

2. Stavci 2. i 3. članka 21. Konvencije postaju stavci 3. i 4. članka 21.

3. Stavak 2. članka 23. Konvencije se briše. Stavci 3. i 4. članka 23. postaju stavci 2. i 3. članka 23.

Članak 3.

U članku 30. Konvencije brišu se riječi „izuzev kada se tome protivi jedna od stranaka u sporu”.

² Usvojen u lipnju 2013. godine. Još uvijek nije stupio na snagu.

Članak 4.

U članku 35. stavak 1. Konvencije riječi „u roku od šest mjeseci” zamjenjuju se riječima „u roku od četiri mjeseca”.

Članak 5.

U članku 35. stavak 3. točka b. Konvencije brišu se riječi „s tim da se aplikacija ne može odbaciti po ovoj osnovi ukoliko slučaj nije prethodno s dužnom pažnjom razmotrio domaći sud”.

Prijelazne i završne odredbe

Članak 6.

1. Ovaj Protokol otvoren je za potpisivanje visokim stranama ugovornicama Konvencije koje mogu izraziti svoj pristanak da budu obvezane:
 - a) potpisom bez rezerve u pogledu ratifikacije, prihvaćanja ili odobrenja, ili
 - b) potpisom koji podliježe ratifikaciji, prihvaćanju ili odobrenju nakon kojega slijedi ratifikacija, prihvaćanje, odnosno odobrenje.
2. Instrumenti ratifikacije, prihvaćanja ili odobrenja pohranjuju se kod glavnog tajnika Vijeća Europe.

Članak 7.

Ovaj protokol stupa na snagu prvoga dana u mjesecu koji nastupa nakon isteka tromjesečnoga razdoblja od dana kada su sve visoke strane ugovornice Konvencije izrazile svoj pristanak da ih ovaj protokol obvezuje sukladno odredbama članka 6.

Članak 8.

1. Izmjene i dopune iz članka 2. ovog protokola primjenjuju se samo na kandidate na listama koje su visoke strane ugovornice podnijele Parlamentarnoj skupštini na temelju članka 22. Konvencije nakon stupanja na snagu ovog protokola.
2. Izmjena iz članka 3. ovog protokola ne primjenjuje se ni na jedan postupak koji je u tijeku i u kojem je jedna od stranaka prigovorila, prije nego što je ovaj protokol stupio na snagu, na prijedlog vijeća Suda da ustupi nadležnost Velikom vijeću.
3. Članak 4. ovog protokola stupa na snagu šest mjeseci nakon stupanja na snagu protokola. Članak 4. Protokola ne primjenjuje se na one aplikacije za koje je donesena konačna odluka u smislu članka 35. stavak 1. Konvencije prije stupanja na snagu članka 4. ovog protokola.
4. Sve druge odredbe ovog protokola primjenjuju se od dana njegovog stupanja na snagu, sukladno odredbama članka 7.

Članak 9.

Glavni tajnik Vijeća Europe obavještava sve države članice Vijeća Europe i ostale visoke strane ugovornice Konvencije o:

- a) svakom potpisu,
- b) pohranjivanju instrumenta ratifikacije, prihvatanja ili odobrenja,
- c) datumu stupanja na snagu ovog Protokola sukladno članku 7, i
- d) svakom drugom aktu, obavijesti ili priopćenju u svezi s ovim protokolom.

Potvrđujući navedeno, potpisani, propisno ovlašteni za tu svrhu, potpisali su ovaj protokol.

Sačinjeno u Strasbourgu ,24. lipnja 2013. godine, na engleskome i francuskome jeziku, pri čemu su oba teksta jednako vjerodostojna, u jednom primjerku koji se pohranjuje u arhiv Vijeća Europe. Glavni tajnik Vijeća Europe dostavit će ovjerene preslike svakoj državi članici Vijeća Europe i drugim visokim stranama ugovornicama Konvencije.

PROTOKOL BROJ 16³

uz Konvenciju za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda

Preambula

Države članice Vijeća Europe i druge visoke strane ugovornice Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, koja je potpisana u Rimu 4. studenog 1950. godine (u daljnjem tekstu: Konvencija), potpisnice ovog Protokola,

Imajući u vidu odredbe Konvencije, a posebno članak 19. kojim se uspostavlja Europski sud za ljudska prava (u daljnjem tekstu: Sud),

S obzirom na to da će proširenje nadležnosti Suda da pruža savjetodavna mišljenja dalje ojačati međusobne odnose između Suda i domaćih tijela, te time osnažiti primjenu Konvencije, sukladno načelu supsidijarnosti,

Imajući u vidu Mišljenje broj 285 (2013) koje je Parlamentarna skupština Vijeća Europe usvojila 28. lipnja 2013. godine,

Sporazumjele su se o sljedećem:

Članak 1.

1. Najviši sudovi i tribunali visoke strane ugovornice, kako je predviđeno sukladno članku 10, mogu zatražiti od Suda savjetodavna mišljenja o načelnim pitanjima u svezi s tumačenjem ili primjenom prava i sloboda definiranih Konvencijom ili njezinim protokolima.
2. Sud ili tribunal koji traži mišljenje može zatražiti savjetodavno mišljenje samo u kontekstu predmeta koji se vodi pred njim.
3. Sud ili tribunal koji traži mišljenje navest će razloge svog zahtjeva i dostavit će relevantno pravno i činjenično stanje predmeta koji je u tijeku.

Članak 2.

1. Vijeće od pet sudaca Velikoga vijeća odlučit će hoće li prihvatiti zahtjev za savjetodavno mišljenje imajući u vidu članak 1. Vijeće će navesti razloge za svako odbijanje da prihvati zahtjev.
2. Ako vijeće prihvati zahtjev, Veliko vijeće će donijeti savjetodavno mišljenje.
3. Vijeće i Veliko vijeće, kako su navedeni u prethodnim stavcima, uključit će po službenoj dužnosti suca izabranog za visoku stranu ugovornicu iz koje je sud ili tribunal koji traži mišljenje. Ako takvog suca nema, ili ako taj sudac nije u mogućnosti sudjelovati u radu vijeća, osoba koju predsjednik Suda izabere sa spiska koji je ta strana ugovornica unaprijed dostavila sudjelovat će u radu vijeća u svojstvu suca.

³ Usvojen u listopadu 2013. godine. Stupio na snagu 1. kolovoza 2018. godine u odnosu na deset država članica koje su ga potpisale i ratificirale (Albanija, Armenija, Estonija, Finska, Francuska, Gruzija, Litvanija, San Marino, Slovenija i Ukrajina).

Članak 3.

Povjerenik za ljudska prava Vijeća Europe i visoka strana ugovornica iz koje je sud ili tribunal koji traži savjetodavno mišljenje imaju pravo dostaviti pisane komentare i sudjelovati u raspravi. Predsjednik Suda može, u interesu ispravnog postupanja, pozvati bilo koju drugu visoku stranu ugovornicu ili osobu da, također, dostave pisane komentare ili sudjeluju u raspravi.

Članak 4.

1. Za savjetodavna mišljenja daje se obrazloženje.
2. Ako savjetodavno mišljenje ne predstavlja, u cjelini ili djelomično, jednoglasno mišljenje sudaca, svaki sudac ima pravo dostaviti izdvojeno mišljenje.
3. Savjetodavna mišljenja dostavljaju se sudu ili tribunalu koji ih je zatražio i visokoj strani ugovornici iz koje je taj sud ili tribunal.
4. Savjetodavna mišljenja se objavljuju.

Članak 5.

Savjetodavna mišljenja nisu obvezujuća.

Članak 6.

Među visokim stranama ugovornicama odredbe članaka od 1. do 5. ovog Protokola smatrat će se dodatnim člancima Konvencije, a sve odredbe Konvencije primjenjivat će se sukladno tome.

Članak 7.

1. Ovaj Protokol otvoren je za potpisivanje visokim stranama ugovornicama Konvencije koje mogu izraziti svoj pristanak da budu obvezane:
 - a) potpisom bez rezerve u pogledu ratifikacije, prihvaćanja ili odobrenja, ili
 - b) potpisom koji podliježe ratifikaciji, prihvaćanju ili odobrenju nakon kojega slijedi ratifikacija, prihvaćanje, odnosno odobrenje.
2. Instrumenti ratifikacije, prihvaćanja ili odobrenja pohranjuju se kod glavnog tajnika Vijeća Europe.

Članak 8.

1. Ovaj protokol stupa na snagu prvog dana u mjesecu koji nastupa nakon isteka tromjesečnoga razdoblja od dana kada deset visokih strana ugovornica Konvencije izrazi suglasnost da ih ovaj protokol obvezuje sukladno odredbama članka 7.
2. U svezi s visokom stranom ugovornicom Konvencije koja naknadno izrazi suglasnost da je on obvezuje, ovaj protokol stupa na snagu prvoga dana u mjesecu koji nastupa nakon isteka

tromjesečnoga razdoblja od dana kada ta strana izrazi svoju suglasnost da bude obvezana ovim protokolom sukladno odredbama članka 7.

Članak 9.

U svezi s odredbama ovog protokola, ne mogu se stavljati rezerve na temelju članka 57. Konvencije.

Članak 10.

Svaka visoka strana ugovornica Konvencije u vrijeme potpisivanja ili prilikom pohranjivanja instrumenata ratifikacije, prihvaćanja ili odobrenja izjavom upućenom glavnom tajniku Vijeća Europe navodi sudove ili tribunale koje određuje u svrhu članka 1. stavak 1. ovog protokola. Ta izjava može se naknadno izmijeniti bilo kada i po istom postupku.

Članak 11.

Glavni tajnik Vijeća Europe obavještava države članice Vijeća Europe i druge visoke strane ugovornice Konvencije o:

- a) svakom potpisu,
- b) pohranjivanju instrumenta ratifikacije, prihvaćanja ili odobrenja,
- c) datumu stupanja na snagu ovoga Protokola sukladno članku 8,
- d) svakoj izjavi danoj sukladno članku 10. i
- e) svakom drugom aktu, obavijesti ili priopćenju u svezi s ovim protokolom.

Potvrđujući navedeno, potpisani su, propisno ovlašteni za tu svrhu, potpisali ovaj protokol.

Sačinjeno u Strasbourgu, 2. listopada 2013. godine, na engleskome i francuskome jeziku, pri čemu su oba teksta jednako vjerodostojna, u jednom primjerku koji se pohranjuje u arhiv Vijeća Europe. Glavni tajnik Vijeća Europe dostavlja ovjerene primjerke svakoj državi članici Vijeća Europe i drugim visokim stranama ugovornicama Konvencije.